
OBSAH

ÚVOD	11
ČÁST I: OD POČÁTKU K VRCHOLU ANEB OD VZNIKU POLITICKÉHO MYŠLENÍ V PRVNÍCH MĚSTECH PO ŽIVOT A DÍLO CTIHODNÉHO NICCOLY MACHIAVELLIHO, UČITELE VLADAŘŮ	
1. MIMOEVROPSKÁ POLITICKÁ MYŠLENÍ VE STAROVĚKU	17
1.1 Na počátku bylo město aneb stát a politika mezi ratiem a mystériem17
1.2 Starověký Egypt26
1.3 Mezopotámie33
1.4 Čína40
1.4.1 Konfuciánství44
1.4.2 Legismus48
1.4.3 Mohismus53
1.4.4 Taoismus54
1.5 Indie55
1.5.1 Hinduistické politické myšlení56
1.5.2 Buddhistické politické myšlení59
2. POLITICKÉ MYŠLENÍ VE STAROVĚKÉM ŘECKU	63
2.1 Na počátku byli historici75
2.2 Sofisté81
2.3 Sokrates (469–399 př. n. l.)85
2.4 Platón (427–347 př. n. l.)89
2.5 Aristoteles (384–322 př. n. l.)98
2.5.1 Aristoteles a Platón	101
2.5.2 Politika	102
3. POLITICKÉ MYŠLENÍ VE STAROVĚKÉM ŘÍMĚ	108
3.1 Epikureismus	109
3.2 Stoicismus	110
3.3 Skepticismus	112
3.4 Řím	112
3.4.1 Polybios (200–120 př. n. l.)	115
3.4.2 Marcus Tullius Cicero (106–43 př. n. l.)	116
3.4.3 Marcus Aurelius (121–180).	118

8.6	Marxismus a anarchismus	405
8.6.1	Proč marxismus není nutně komunismus a naopak?	405
8.6.2	Marx jako vědec a dítě osvícenství.	408
8.6.3	Není anarchista jako anarchista – anarchismus jako jiná cesta k socialismu?	413
8.6.4	Marxovo politické myšlení: zákony třídní společnosti a revoluce	427

**ČÁST 3: OD SOCIÁLNÍHO LIBERALISMU K BIOPOLITICE A AI:
HLAVNÍ PROUDY POLITICKÉHO MYŠLENÍ 20. A 21. STOLETÍ**

9.	KLASICKÝ A SOCIÁLNÍ LIBERALISMUS VE 20. STOLETÍ	439
9.1	Liberalismus začátku 20. století: Croce a Hobhouse.	439
9.1.1	Sociální liberalismus	440
9.2	Pozitivní a negativní svoboda: Isaiah Berlin.	442
9.2.1	Rozlišení negativní a pozitivní svobody.	442
9.2.2	Pluralismus hodnot a liberalismus.	442
9.2.3	Ježek a liška.	443
9.3	Spravedlnost jako férovost: Rawls a návrat smluvní teorie	443
9.3.1	Teorie spravedlnosti.	444
9.3.2	Spravedlnost jako férovost	446
9.3.3	Rawlsův politický liberalismus.	447
9.3.4	Spravedlnost a právo mezi národy.	448
9.3.5	Kritika a rozšíření Rawlsovy teorie	450
9.4	Brát práva vážně: Ronald Dworkin	451
9.4.1	Právo na rovné zacházení.	451
9.4.2	Univerzalizmus a interpretativní hodnoty	452
9.4.3	Uvažování o náboženství bez Boha	453
9.5	Skeptický liberalismus: Judith N. Shklar	453
9.5.1	Obyčejné neřesti a politika	454
9.5.2	Liberalismus strachu	455
10.	LIBERTARIANISMUS PRAVICOVÝ A LEVICOVÝ	456
10.1	Pravicový libertarianismus.	457
10.2	Levicový libertarianismus	457
10.2.1	Levicový libertarianismus rovného podílu a levicový libertarianismus rovných příležitostí	458
10.3	Společné rysy a rozdíly	459
10.4	Spontánní řád a svoboda: F. A. von Hayek	460
10.5	Svobodná vůle a kritika státu: Murray N. Rothbard.	461
10.5.1	Svobodná vůle a teorie vlastnictví	461
10.5.2	Obrana vlastnictví a kritika státu.	461
10.6	Minimální stát: Robert Nozick	462
10.6.1	Minimální stát a teorie spravedlnosti	463
10.6.2	Kritika rozsáhlého státu	464

11. (KONZERVATIVNÍ) KRITIKA LIBERALISMU	466
11.1 Decisionismus Carla Schmitta a jeho kritika parlamentní demokracie	466
11.1.1 Přítel – nepřítel	466
11.1.2 Legalismus	467
11.1.3 Decisionismus	468
11.2 Teorie fašistického státu: Giovanni Gentile.	469
11.2.1 Aktualismus a fašismus	469
11.3 Morfologická koncepce dějin: Oswald Spengler.	470
11.4 Konzervativní revoluce: A. M. van den Bruck	471
11.4.1 Konzervativní revoluce jako alternativní vize.	472
11.5 Konzervativní revoluce: Armin Mohler	473
11.6 Reakcionářská alternativa: N. Gómez Dávila	474
11.7 Tradiční konzervatismus	475
11.7.1 Konzervatismus jako obrana tradiční společnosti	475
11.7.2 Konzervatismus v reakci na moderní výzvy.	476
11.8 Neokonzervatismus.	477
11.8.1 Irving Kristol (1920–2009)	478
11.8.2 Daniel Bell (1919–2011).	479
11.8.3 Seymour Martin Lipset (1922–2006).	479
11.8.4 Michael Novak (1933–2017)	480
11.8.5 Politický význam neokonzervatismu.	481
11.9 Paleokonzervatismus	482
11.9.1 Ideologické zakotvení a kritika neokonzervatismu.	482
11.9.2 Kulturní války a boj o identitu Ameriky.	482
11.9.3 Imigrace a ekonomický nacionalismus	483
11.9.4 Národní konzervatismus a postliberalismus.	484
11.10 Středoevropský konzervatismus: Ryszard Legutko	484
11.11 Politická teorie Nové pravice: Alain de Benoist	485
11.12 Znovu promyslet Hobbesa: John Gray	486
11.13 Dvě tváře liberalismu.	486
11.14 Noví Leviathanové	487
12. KOMUNITARISMUS A (NEO) REPUBLIKANISMUS	488
12.1 Komunitaristická kritika liberalismu	488
12.2 Republikanismus a neorepublikanismus	489
12.2.1 Hlavní témata neorepublikanismu	490
12.2.2 J. G. A. Pocock (1924–2023)	491
12.2.3 Quentin Skinner (*1940)	491
12.2.4 Philip Pettit (*1945)	491
12.2.5 Frank Lovett	492
12.2.6 Richard Dagger.	492
12.3 O povaze totalitarismu: Hannah Arendtová	493

12.3.1	Totalitarismus jako radikálně nová forma vlády	494
12.3.2	Banalita zla	495
12.3.3	Vita activa a struktura lidské činnosti	495
12.3.4	Kritika zastupitelské demokracie a „systém rad“	496
13. KŘESŤANSTVÍM INSPIROVANÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ		
20. A 21. STOLETÍ.		498
13.1	Křesťanský realismus: Reinhold Niebuhr.	498
13.2	Katolická sociální nauka	500
13.3	Integrální humanismus: Jacques Maritain	504
13.3.1	Maritainovo pojetí státu a demokracie.	506
14. LEVICOVÉ MYŠLENÍ PRVNÍ POLOVINY 20. STOLETÍ		507
14.1	V. I. Lenin a proletářská revoluce	507
14.1.1	Leninova teorie revoluce a diktatury proletariátu.	508
14.1.2	Imperialismus a světová revoluce.	508
14.2	August Bebel a emancipace	509
14.3	Eduard Bernstein a revizionismus.	509
14.4	Karl Kautsky a sociální demokracie.	510
14.5	Rosa Luxemburgová a teorie revoluce	511
14.6	Raný italský marxismus: Antonio Labriola.	512
14.7	Hegemonie: Antonio Gramsci.	513
14.8	Austromarxismus	514
14.8.1	Karl Renner (1870–1950)	515
14.8.2	Max Adler (1873–1937)	515
14.8.3	Otto Bauer (1881–1938).	516
14.8.4	Rudolf Hilferding (1877–1941).	516
15. ZÁPADNÍ LEVICOVÉ MYŠLENÍ 2. POLOVINY 20. STOLETÍ		
A ZAČÁTKU 21. STOLETÍ.		518
15.1	Reifikace, revoluce, historický materialismus: György Lukács a následovníci	518
15.2	Represivní a ideologické státní aparáty: Louis Pierre Althusser	521
15.3	Strukturální marxismus: Nicos Poulantzas.	523
15.4	Spektákl: Guy Debord	524
15.5	Demokratický socialismus: Svetozar Stojanović	526
15.6	Analytický marxismus	527
15.6.1	Hlavní představitelé	528
15.7	Komunitní aktivismus: Saul D. Alinsky.	529
15.8	Frankfurtská škola	531
15.8.1	První generace: kritika osvícenství, kultury a autority	531

15.8.2	Druhá generace: jazyk, komunikace a legitimita	534
15.8.3	Třetí generace: uznání a sociální patologie	535
15.8.4	Čtvrtá generace: globální kapitalismus a krize demokracie .	535
16.	AFRICKÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ	539
16.1	Vývoj a charakteristika négritude	540
16.1.1	Významné osobnosti.	540
17.	FEMINISMUS DRUHÉ A TŘETÍ VLNY	543
17.1	Vlny feminismu	543
17.2	Představitelky feminismu 20. a 21. století	544
17.2.1	Simone de Beauvoirová (1908–1986)	544
17.2.2	Betty Friedanová (1921–2006)	545
17.2.3	Katherine (Kate) Millettová (1934–2017)	545
17.2.4	Carole Patemanová (*1940)	546
17.2.5	Julia Kristeva (*1941)	547
17.2.6	Jean Bethke Elshtainová (1941–2006)	547
17.2.7	Susan Moller Okinová (1946–2004)	548
17.2.8	Martha Nussbaumová (*1947)	549
17.2.9	Gayle Rubinová (*1949)	550
17.2.10	Judith Butlerová (*1956)	550
17.2.11	Kathleen Stocková (*1967)	551
18.	POSTMODERNÍ PROUDY V POLITICKÉM MYŠLENÍ	553
18.1	Moc a biopolitika: Michel Foucault	553
18.1.1	Moc a subjekt.	554
18.1.2	Biopolitika	555
18.2	Giorgio Agamben o výjimečném stavu	557
18.2.1	Výjimečný stav a tábor.	558
18.3	Vattimovo „slabé myšlení“ a hermeneutický komunismus	558
18.3.1	Slabé myšlení jako základ demokracie.	559
18.3.2	Hermeneutický komunismus	559
18.3.3	Postmoderní politika jako konec jednotné historie	560
18.4	Jacques Rancière: neshoda, politika a policie	561
18.4.1	Politika vs. policie	561
18.5	Radikálně-demokratické myšlení: Laclau a Mouffe	563
19.	VÝZVY GLOBALIZACE, KLIMATICKÉ ZMĚNY A AI V POLITICKÉM MYŠLENÍ.	566
19.1	Alterglobalismus: Naomi Kleinová	567
19.1.1	Kritika nadnárodních korporací a spotřebitelské společnosti	567
19.1.2	Jak využívání krizí podporuje neoliberální agendu	568

19.1.3	Klimatická krize a kapitalismus: Kritika tržního řešení	569
19.1.4	Cesta k ekologické a sociální spravedlnosti	570
19.2	Typologie environmentalistického myšlení	571
19.2.1	Globální environmentalismus a jeho vliv na mezinárodní společnost	573
19.2.2	Ekokonzervatismus (zelený konzervatismus)	573
19.2.3	Ekosocialismus	574
19.2.4	Bahrova Alternativa	574
19.2.5	Anarchoenvironmentalismus	576
19.2.6	Anarcho-primitivismus	577
19.2.7	Bruno Latour o klimatické změně	578
19.2.8	Zelený Leviathan? – Mark Coeckelbergh	579
	Závěr	581
	Summary	584
	Literatura	585
	O autorech	630
	Věcný rejstřík	632